

Warszawa, 10 czerwca 2010 r.

**Protokół z posiedzenia Parlamentarnego Zespołu ds. Harcerstwa
w Polsce i Poza Granicami Kraju**

W dniu 9 czerwca 2010 roku o godzinie 18.00 w Gmachu Senatu odbyło się posiedzenie Parlamentarnego Zespołu ds. Harcerstwa w Polsce i Poza Granicami Kraju z udziałem Naczelniczki Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej, Pani Marii Brzeskiej-Deli, Naczelnika Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej, Pana Radosława Podgrodzkiego i Przewodniczącego Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej, Pana Michała Butkiewicza. Posiedzenie zespołu łączyło się tematycznie z poprzednim spotkaniem, na którym prezentowano stan obecny, dokonania, cele i plany na przyszłość innej organizacji harcerskiej - Związku Harcerstwa Polskiego.

Przewodniczący Zespołu, senator Kazimierz Wiatr po oficjalnym powitaniu zgromadzonych przypomniał jak wielką rolę odegrały organizacje harcerskie w ciągu ostatnich trudnych dla Rzeczypospolitej miesięcy. Pomoc harcerzy po katastrofie w Smoleńsku i walce z powodzią i jej następstwami okazała się niezastąpiona. Największe ruchy harcerskie wzięły także udział w uroczystościach związanych z beatyfikacją ks. Jerzego Popiełuszki, nie tylko na placu Marszałka Józefa Piłsudskiego w Warszawie, ale na całej czternasto kilometrowej trasie procesji i pod Świątynią Opatrzności Bożej.

Przewodniczący Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej, Pan Michał Butkiewicz przekazał członkom Zespołu materiały ze zjazdów ZHR. Stanowią one kompendium informacji o działalności organizacji w ostatnich latach. Obecnie ZHR ma około 16 000 członków, a ostatni zjazd miał miejsce w okresie żałoby narodowej w kwietniu 2010 r. W nowych władzach ZHR znaleźli się obecni goście Zespołu. Pan Michał Butkiewicz podkreślił rozdzielność funkcji Naczelniczki i Naczelnika, którzy przewodzą jednolitym hufcom, co wiąże się ściśle z założeniami ZHR dotyczącymi

wychowania do życia w konkretnej roli społecznej. W tym miejscu Przewodniczący ZHR podkreślił atuty, jakie wyróżniają tę organizację harcerską, a są to:

1. Wychowanie zgodnie z zasadami religii katolickiej, które obowiązują na każdym poziomie formacji,
2. Rola i zaangażowanie członków współdziałających, takich jak rodzice, którzy są wraz z kościołem zaangażowani w działalność związku i stanowią jego część.
3. Podejście do historii ruchu harcerskiego. ZHR chce jasno mówić o harcerstwie w latach PRL-u, gdyż jest to cień na współpracy z ZHP.

Druh Michał Butkiewicz przekazał informację z dnia 8 czerwca 2010 r. o zakończeniu sporu o krzyż harcerski, jaki toczył się w Urzędzie Patentowym w ciągu ostatnich 5 lat. Ostatecznie unieważniono rejestrację uznając krzyż harcerski za odznakę historyczną. Choć krzyż jest obecnie dostępny dla wszystkich organizacji harcerskich, pociąga to jednak za sobą problem ochrony tego symbolu, by nie był wykorzystywany na przykład jako znak handlowy. Przewodniczący ZHR poprosił Zespół o ekspertyzę prawną w kwestii ochrony krzyża harcerskiego, jednocześnie prezentując kilka pomysłów na takie zmiany przepisów, które zapewniłyby tę ochronę. Jednym z nich jest włączenie krzyża do ustawy o orderach i odznakach, gdyż Prezydent RP tradycyjnie obejmował protektorat nad ruchami harcerskimi. Kolejny pomysł to wpis na listę dziedzictwa kulturowego. Nieco innego rodzajem rozwiązaniem byłoby wpisanie krzyża do katalogu odznak i symboli wojskowych traktując go jako dziedzictwo przejęte po szarych szeregach. Ostatecznie kwestia ochrony krzyża harcerskiego mogłaby być rozstrzygnięta w ustawie o harcerstwie.

Przewodniczący Zespołu, Senator Kazimierz Wiatr podziękował za konkretne przedstawienie obecnej sytuacji i poprosił o zaprezentowanie pomysłów programowych związanych z wychowaniem młodzieży w harcerstwie.

Pan Michał Butkiewicz przedstawił główny cel jaki stawia sobie organizacja - jest to tworzenie i poszerzanie zasobów kadry instruktorskiej. W sprawie tej głos zabrali naczelnicy hufców żeńskich i męskich. Pierwsza głos zabrała pani Maria Brzeska-Deli, Naczelniczka Harcerki Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej. Jej zdaniem budowa nowej strategii zbiegła się w czasie z potrzebą kształcenia nowych instruktorek i instruktorów. Nadszedł czas na ewaluację tych działań i na

skonfrontowanie jak harcerki prezentują się na tle innych organizacji kobiecych. Nowo utworzona Kwatera Główna musi podsumować dotychczasowe działania i obrać nowe cele. Zbliżająca się akcja letnia z pewnością najlepiej zobrazuje aktualne potrzeby harcerek.

Przewodniczący Butkiewicz podkreślił, że głównym celem ZHR jest teraz przywrócenie zainteresowania harcerstwem i takie kreowanie wizerunku harcerki i harcerzy by młodzi ludzie szanowali ich za wartości jakie wyznają i misję jaką realizują. Po ostatnich wydarzeniach harcerze są oceniani coraz bardziej pozytywnie, zaimponowali rówieśnikom niosąc pomoc powodzianom i uczestnicząc w ważnych historycznych chwilach.

Naczelnik Harcerzy Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej Pan Radosław Podgrodzki odniósł się do harcerstwa jako do jednego z najdłużej działającego w Polsce wolontariatu. Dodał, że tego typu działalność cieszy się coraz większym zainteresowaniem młodzieży i warto by była realizowana w ruchu harcerskim. Naczelnik poinformował również, że w męskich formacjach ZHR jest coraz więcej dzieci, a o wiele mniej młodzieży, więc i tutaj zaczyna doskwierać brak młodych instruktorów. Należy więc szukać metod zachęcania starszej młodzieży do kontynuowania działalności harcerskiej i dołączania do formacji harcerskich.

Senator Kazimierz Wiatr z zadowoleniem zauważył pozytywne komentarze mediów na temat działalności harcerzy po tragedii smoleńskiej oraz podczas walki z powodzią i jej skutkami. W wielu przypadkach były to akcje inicjowane przez samych harcerzy chętnie działających społecznie. Odnosząc się do wypowiedzi pana Naczelnika Radosława Podgrodzkiego, pan senator zauważył, że podczas tworzenia ZHR, ponad 20 lat temu nie istniały tak młode formacje jak zuchy, zarówno wówczas, jak i obecnie największy nacisk kładziono na wychowanie młodzieży nastoletniej.

Senator Adam Massalski nawiązał do tematu finansowania organizacji harcerskich. Jego zdaniem ciekawą formą byłoby finansowanie podmiotowe, ale wymaga to zapisu ustawowego.

Druh Michał Butkiewicz wrócił do zagadnienia ustawy o ruchu harcerskim i zwrócił się do senatora Massalskiego jako Przewodniczącego ZHP, o przygotowanie projektu aktu prawnego, gdyż to ZHP jest jego pomysłodawcą. W odpowiedzi senator

Adam Massalski zapewnił, że projekt taki powstaje, z tym, że ustawa ze względu na materię powinna być możliwie ogólna, zawierać uniwersalne pozytywne wartości. Taki dokument byłby punktem wyjścia do dyskusji z przedstawicielami pozostałych organizacji harcerskich.

Senator Kazimierz Wiatr przypomniał o problemie nadprodukcji ustaw oraz zagmatwanych regulacji prawnych. Jego zdaniem w ustawie o stowarzyszeniach powinno zostać uregulowane wszystko to, co jest potrzebne do sprawnego funkcjonowania harcerstwa.

W dalszej części dyskusji skupiono się nad zagadnieniem odczytywania przepisów prawnych przez władze lokalne i sanepid. Choć w ostatnich latach współpraca harcerstwa z sanepidami zaczęła układać się lepiej, to wciąż daleko idąca samodzielność interpretacji prawa stwarza wiele trudności.

Podsumowując i zamykając posiedzenie senator Kazimierz Wiatr ustalił, że Zespół będzie monitorował zmiany w przepisach dotyczących harcerstwa, zapowiedział współpracę przy ewentualnym tworzeniu ustawy o ruchu harcerskim. Poseł Jacek Żalek wysunął propozycję spotkania po akcji letniej w celu podsumowania jej przebiegu i wskazania zagadnień wymagających dalszych zmian prawnych. Senator Adam Massalski przekazał zgromadzonym zaproszenie na obchody 100-lecia harcerstwa w Krakowie.